

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 53004/08
Jozefina LEŽAJA
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel) zasjedajući dana 17. travnja 2012. godine u vijeću u sastavu:

g. Anatoly Kovler, *predsjednik*,
gđa Nina Vajić,
gđa Elisabeth Steiner,
gđa Mirjana Lazarova Trajkovska,
gđa Julia Laffranque,
g. Linos-Alexandre Sicilianos,
g. Erik Møse, *suci*,

i g. André Wampach, *zamjenik tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen dana 25. rujna 2008. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena država i odgovor na očitovanje koje je dostavila podnositeljica,
nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositeljica zahtjeva, gđa Jozefina Ležaja, hrvatska je državljanka rođena 1937. godine i živi u Semeljcima. Pred Sudom ju zastupa gđa J. Novak, odvjetnica iz Zagreba.
2. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupa njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

4. U noći između 16. i 17. rujna 1992. godine nepoznati počinitelj je „digao u zrak“ vikendicu podnositeljice u Zadru.

5. Dana 3. veljače 1996. godine stupio je na snagu Zakon o izmjeni Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 7/1996 od 26. siječnja 1996. godine - "Izmjene iz 1996."). Njime je brisan članak 180. Zakona o obveznim odnosima koji je propisivao da država odgovara za štetu nastalu uslijed "akata nasilja ili terora", te su do donošenja novog posebnog propisa prekinuti svi postupci pokrenuti temeljem te odredbe.

6. Dana 14. ožujka 2001. godine podnositeljica i njen suprug podnijeli su građansku tužbu protiv države Općinskom sudu u Zadru, potražujući 742.000 hrvatskih kuna (HRK) na ime naknade materijalne štete pretrpljene uslijed uništenja njihove kuće, kao i dospjelu zakonsku zateznu kamatu.

7. Dana 5. studenog 2001. godine Općinski sud je donio presudu kojom je odbio tužbeni zahtjev podnositeljice i njenog supruga, te im naložio da državi nadoknade troškove postupka u iznosu od 7.720 HRK. Presudio je da nakon brisanja članka 180. Zakona o obveznim odnosima više nema pravne osnove za odgovornost države za štetu nastalu uslijed terorističkih akata.

8. Podnositeljica tvrdi da je platila troškove postupka državi, kako je to naložio Općinski sud. Vlada tvrdi da podnositeljica nikada nije platila troškove o kojima je riječ.

9. Dana 3. prosinca 2001. godine podnositeljica i njen suprug žalili su se Županijskom sudu u Zadru protiv te presude, tvrdeći da je Općinski sud pogrešno primijenio materijalno pravo i pogrešno utvrdio činjenično stanje. Nisu iznijeli nikakve tvrdnje glede troškova postupka.

10. Suprug podnositeljice umro je 2003. godine.

11. Dana 31. srpnja 2003. godine stupio je na snagu Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija („Narodne novine“, br. 117/2003 od 23. srpnja 2003. godine - "Zakon o odgovornosti iz 2003."). Njime se propisuje izvanugovorna odgovornost države za štetu koja je posljedica smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja, a koja je počinjena aktima terora, dok se materijalna šteta nadoknađuje u obliku pomoći za obnovu, koja se može dobiti u postupku pred nadležnim upravnim vlastima, sukladno odredbama Zakona o

obnovi. Zakonom je propisano i da će se svi postupci prekinuti na temelju Izmjena iz 1996. godine nastaviti po odredbama tog Zakona.

12. Dana 9. lipnja 2005. godine Županijski sud u Zadru odbio je žalbu podnositeljice i njenog supruga i potvrdio prvostupanjsku presudu.

13. Dana 29. srpnja 2005. godine podnositeljica je uložila reviziju Vrhovnom sudu. Tvrdila je da su niži sudovi pogrešno primijenili i procesno i materijalno pravo kad su odbili njen zahtjev za naknadu. Nije iznijela nikakve tvrdnje glede troškova postupka.

14. Dana 24. siječnja 2006. godine Vrhovni sud je odbio reviziju.

15. Dana 2. srpnja 2007. godine podnositeljica je podnijela ustavnu tužbu protiv presude Vrhovnog suda navodeći, između ostalog, da su joj povrijeđena njena ustavna prava na jednakost, jednakost pred zakonom i vlasništvo. Ponovno nije iznijela nikakve tvrdnje glede troškova postupka.

16. Dana 24. lipnja 2008. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je ustavnu tužbu podnositeljice i dostavio svoju odluku njenoj punomoćnici dana 17. srpnja 2008. godine.

PRIGOVORI

17. Podnositeljica prigovara temeljem članka 6. stavak 1. Konvencije da građanski postupak o kojemu je riječ nije bio pošten, prigovara njegovoj duljini, kao i da u razdoblju od 14. ožujka 2001. godine do 31. srpnja 2003. godine nije imala pristup sudu.

18. Podnositeljica se poziva i na članak 13. Konvencije.

19. Podnositeljica nadalje prigovara temeljem članka 14. da je protiv nje izvršena diskriminacija na temelju njenog prebivališta.

20. I na kraju, prigovara temeljem članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju da je država zakonom (Zakon o odgovornosti iz 2003. godine) koji je stupio na snagu nakon što je nastala šteta, ugasila njeno postojeće potraživanje za naknadom štete nastale uslijed terorističkih akata.

PRAVO

A. Navodna povreda članka 6. stavka 1. Konvencije zbog nepoštenosti građanskog postupka o kojemu je riječ

21. Podnositeljica prigovara da je postupak o kojemu je riječ bio nepošten zbog toga što je ona državi morala nadoknaditi troškove postupka iako je, po njenom mišljenju, njen zahtjev u tom predmetu odbijen samo

zbog donošenja novog zakona. Poziva se na članak 6. stavak 1. Konvencije čiji bitni dio glasi:

"Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi... svatko ima pravo da sud ispita njegov slučaj u razumnom vremenu..."

22. Vlada tvrdi da podnositeljica nije iscrpila sva dostupna pravna sredstva jer nije postavila pitanje plaćanja troškova postupka o kojima je riječ u svojim žalbama pred nacionalnim sudovima. Nadalje tvrde da podnositeljica nikada nije stvarno platila te troškove.

23. Glede pitanja iscrpljivanja pravnih sredstava, podnositeljica tvrdi da je u svojoj žalbi protiv prvostupanjske presude, u svojoj daljnjoj reviziji kao i u svojoj ustavnoj tužbi, pobijala spornu presudu u cjelini, uključujući i odluku o troškovima.

24. Sud na početku potvrđuje da odluke koje se odnose na troškove postupka spadaju u opseg članka 6. Konvencije (vidi predmete *Robins protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 23. rujna 1997., stavci 28. i 29., *Reports of Judgments and Decisions 1997-V* i *Nikolay Matveyev protiv Rusije*, br. 10418/04, stavak 31., 25. studenog 2010.).

25. Glede iscrpljenja domaćih pravnih sredstava, Sud ponavlja da je svrha članka 35. dati državama ugovornicama priliku da spriječe ili isprave povrede navedene protiv njih prije nego što ti navodi budu dostavljeni Sudu (vidi, na primjer, presude u predmetima *Hentrich protiv Francuske*, od 22. rujna 1994., stavak 33, Serija A, br. 296-A i *Remli protiv Francuske*, od 23. travnja 1996., stavak 33., *Reports 1996-II*). Stoga prigovor podnesen Sudu treba prvo biti podnesen, barem u biti, odgovarajućim nacionalnim sudovima, u skladu s formalnim zahtjevima domaćega prava i u propisanim rokovima. Drugačije bi stajalište značilo udvostručivanje domaćega procesa i postupka pred Sudom, što bi se teško moglo smatrati spojivim sa supsidijarnim značajem Konvencije (vidi predmet *Gavril Yosifov protiv Bugarske*, br. 74012/01, stavak 42., 6. studenog 2008.).

26. Glede ovoga predmeta Sud primjećuje da podnositeljica nije niti u jednom pravnom lijeku iskorištenom pred nacionalnim sudovima, dakle niti u svojoj žalbi protiv prvostupanjske presude, niti u daljnjoj reviziji Vrhovnom sudu, a niti u svojoj ustavnoj tužbi, iznijela nikakve tvrdnje koje se odnose na troškove postupka o kojima je riječ.

27. U tim okolnostima Sud smatra da ovaj prigovor treba odbaciti na temelju članka 35. stavaka 1. i 4. Konvencije, zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava.

B. Ostale navodne povrede Konvencije

28. Podnositeljica prigovara temeljem članka 6. stavka 1. Konvencije duljini građanskog postupka o kojemu je riječ kao i da nije imala pristup sudu u razdoblju od 14. ožujka 2001. godine do 31. srpnja 2003. godine.

Nadalje se poziva na članak 13. Konvencije, što ničime ne potkrepljuje. Prigovara i temeljem članka 14. Konvencije da je protiv nje izvršena diskriminacija na temelju njenog prebivališta. Kao posljednje, podnositeljica prigovora i temeljem članka 1. Protokola br. 1. da je stupanjem na snagu Zakona o odgovornosti iz 2003. godine povrijeđeno njeno pravo na mirno uživanje njenoga vlasništva jer je on retroaktivno ugasio njene građanske zahtjeve za naknadu štete.

29. U svjetlu svih materijala koje posjeduje, te u mjeri u kojoj su stvari koje su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti (posebno vidi predmet *Milašinić protiv Hrvatske* (odl.) br. 26659/08, 1. srpnja 2010.), Sud smatra da ovaj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Slijedi da je nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. (a) kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud jednoglasno

Utvrdjuje da je zahtjev nedopušten.

André Wampach
zamjenik tajnika

Anatoly Kovler
predsjednik

© Ured zastupnika RH pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana.